

Tekn.tri Wille Mikkolan johdanto päivän teemaan:

Jos elintarvikkeista tulee globaali pula, miten varaudumme? Toimiiko elintarvikkeiden varmuusvarastointimme?

Viimeisten parin vuosikymmenen ajan valtio on perustanut vilja-varantonsa ensisijaisesti oletukseen, että maailmalta voidaan aina tarvittaessa ostaa ruokaa, jolloin olisikin varauduttava vain siihen, että kuljetus ja kauppa voivat tilapäisistä syistä häiriintyä. Tähän otaksumaan sisältyy useita epävarmuustekijöitä. Väestönkasvu, eroosio, elintason ja ostovoiman nousu kehittyvissä maissa, lannoitteiden ja polttoaineiden kallistuminen, biopolttoaineentuotanto ja lukuisat muut seikat voivat johtaa siihen, että elintarvikkeista tulee globaali pula. Silloin elintarvikkeiden hinta voikin nousta monin verroin nykyistä korkeammaksi, ja globaalit varannot voivat käydä nykyistäkin lyhyemmiksi. Ihmiskunnan herkkyyden luonnon tarjoamienkasvuolosuhteiden muutoksille on kasvamaan päin.

Kehittyvissä maissa perustetaan hiilivoimalaitoksia tahtiin laitos per/päivä. Lisäksi Gobin autiomaan hiilikaivospalot tuottavat hiilidioksidinsuuruusluokalleen miljoona tonnia per kaksi päivää. Märehtivä karja ja viljelyyn otetut suot luovuttavat osansa. Yhteensä hiilidioksidin tuotannon kasvu on suurempaa kuin vain muutama vuosi sitten osattiin edes kuvitella. Valtamerien lämpenemisen hitaus viivästyttää ilmaston lämpenemistä. Siksi ilmiön suuntaa ei voida nopeasti kääntää, vaikka riittävää poliittista tahtoa vähitellen löytyisikin.

On esitetty, että ilmaston lämpeneminen voisi kuivata Himalajalta vetensä saavia jokia ja yleensäkin lämpimien maiden satoisimpia alueita. Sen seurauksena mm. riisidat heikkenisivät. Pohjolassa lämpeneminen voi merkitä satoisuuteen suurtakin lisääystä, mutta muutkin kehityssuunnat ovat mahdollisia. Superkolossaalisia tulivuorenpurkauksia esiintyy suunnilleen kerran tuhannessa vuodessa. Toteutuessaan sellainen voi leikata kohonneetkin lämpötilat ja alentaa valoisuutta niinkin pahoin, että maapallon nykyisen väestön ylläpito ei ole mahdollista.

Sotilaalliset uhat muodostavat oman riskiryhmänsä. Esimerkiksi uusien ydinasevaltioiden paikalliseksi luonnehdittava pommien paukuttelu voisi aiheuttaa sen, että jonkun vuoden säteileviä satoja ei haluttaisi ottaa lainkaan käyttöön, tai paukuttelu aiheuttaisi ydintalven, joka kohdistuisi pahiten juuri meidän polaariseen alueeseemme, jossa jo keskilämpötilan putoaminen parilla asteella voi muodostua kohtalokkaaksi. Tässä on kyse niin monitahoisesta kokonaisuudesta, ettei sitä kukaan suomalainen tiedemies yksinään hallitse. Kaiken lisäksi on ilmeistä, että aiheen eri näkökohtia hallitsevat tiedemiehet eivät edes tunne toisiaan. Siitä syystä kansanedustaja Lauri Oinonen on kutsunut eri alojen asiantuntijoita keskustelemaan varsinkin viljan varmuusvarastoinnin tarpeeseen vaikuttavista seikoista.

Helsingissä 10.09.2008, Wille Mikkola, Tekn.tri